

ophæves. Den Tid maa ogsaa snart kunne komme, da Monopolhandelen paa Grønland kan ophæves, i alt Fald hvis vi arbejder godt paa at højne Grønlændernes Civilisation. Man bør ikke lade Monopolhandelen være en Herskermagt paa Grønland. Det vil jeg bede den højtærede Indenrigsminister meget om at have sin Opmærksomhed henvendt paa. Forholdet maa være det, at Monopolhandelen, saa længe den skal bestaa, kun maa være en Kommissionær for Grønlænderne, som er fornøden for dem, en Tjener for dem. Man bør give Grønlænderne for de Varer, de sælger, hvad de kan udbringes til her i Landet, og man bør sælge dem de danske Varer saa billigt som muligt og kun være en Hjælper og Formidler. Det er den eneste Maade, paa hvilken Grønlænderne kan opdrages til Selvstændighed, efter at de er holdt i en saadan Umyndighed, som Monopolhandelen har holdt dem i. For vi har selv gjort dem umyndige; før vi kom til Grønland, kunde de godt varetage deres egne Interesser og handle med andre i det Omfang, som var nødvendigt. Vi maa snarest muligt skaffe dem den Modenhed igen, som de havde, før vi kom til dem og paa tvang dem en Monopolhandel, der har sat deres Civilisation ned, og det maa gøres paa den Maade, at Monopolhandelen forandrer principielt sine Metoder. Og det maa ske hurtigst muligt, for at man derigennem kan forberede den Tid, da Monopolhandelen helt kan ophæves. Naar man saa handler saaledes med Grønlænderne, at man betaler dem for deres Varer, hvad de kan udbringes til, naturligvis med Fradrag af Omkostninger, og sælger dem, hvad de behøver, saa billigt som muligt, kan der jo naturligvis komme Nød paa Grønland alligevel, men saa maa det være en Æres-sag for os Danske at hjælpe Grønlænderne, hvis de rammes af Hungersnød eller lignende. Det er den Opgave, vi har deroppe, at komme dem til Hjælp, men ikke paa nogen Maade at søge at udbytte dem. Det er vi vist ogsaa alle sammen her i Danmark enige om. I det hele bør der ikke i disse Spørgsmaal gøre sig nogen Partipolitik gældende.

Det andet store Spørgsmaal, som rejser sig i de grønlandske Forhold, er Spørgsmaalet om Fællesstyrelsen eller Adskillelsen mellem Handel og Administration. Nu har det jo, efter at man er kommet ind paa Adskillelsen mellem Handel og Administration, igen udviklet sig saaledes, at der nu i Virkeligheden er Fællesstyre under en Direktør, som har al Magten paa Grønland.

Her har været i Tidens Løb et stadigt Frem og Tilbage, som er endt med, at Monopolhandelsdirektøren nu har sejret. Dette beklager jeg meget, og jeg beklager meget, at det Forslag, som her er forelagt, vil opretholde dette Forhold. Mit Syn paa det er, at saa længe Monopolhandelen eksisterer, er det ganske nødvendigt, at der ogsaa er en af Monopolhandelen uafhængig Administration for Grønland, som kan være i Opposition mod Monopolhandelen og hindre Overgreb fra dennes Side overfor Grønlænderne. Naar Monopolhandelen ophæves — og det maa jo dog ske en Gang, og jeg haaber, det maa ske snart —, er det nødvendigt, at der paa Grønland er en Administration, som kan styre Landet, naar Monopolhandelen ikke længere eksisterer. Det, mener jeg, bør være Hovedbetragtningen. Der er anført i Betænkningen, at det er meget bedre, at der er en samlet Styrelse under en Direktør, der har hele Magten, for det giver mere Arbejdsro paa Grønland; men den Arbejdsro tror jeg ikke der er meget ved. Det gælder meget mere om, at der bliver Liv og Fremarbejde, og at saa mange Kræfter som muligt spændes for at arbejde paa at bringe Grønlænderne fremad og opad. Det sker ikke under en Monopolhandels Enestyrelse paa Grønland, og derfor maa jeg fastholde som mit Ønske, at vi maa komme bort fra Monopolhandel, og at vi faar en Adskillelse af Handel og Administration frem.

Lovforslaget her — for at vende mig mod dets Enkeltheder — gaar jo ud paa at inddеле hele Grønland, og det har vi Ret til, og det vil jeg gerne være med til at give Udtryk gennem Vedtagelse af det foreliggende Lovforslag. Vor Suverænetet over Grønland behøver vi ikke at lade os bestride af nogen. Men ellers indeholder Lovforslaget ikke meget positivt, alt er i Virkeligheden overladt til Ministeren, til kommende kongelige Anordninger o. s. v. Udenfor Kirke- og Skolevæsenet, om hvilket det ærede Medlem Hr. Povlsen vil udtale sig, er der kun et enkelt Punkt, som jeg ønsker at gøre en Bemærkning om. Det gælder Landraaderne. Om man har Inspektører eller Landraader paa Grønland, er formodentlig noget, som ikke er synderlig vigtigt, men for min Skyld kan det godt blive Landraader i Stedet for Inspektører. . . (Vanggaard: De kaldes Landsfogder efter Forslaget.) . . Ja, Landsfogder, men der er ogsaa Landraader. Paa Side 37 i Betænkningen udtaler et Mindretal, at det har den Opfattelse, „at to Landsraad ikke er i Stand til at ud-